

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДИВ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА ЧУЖДЕСТРАННИ
СТУДЕНТИ ПО ФАРМАЦИЯ, ОБУЧЕНИЕ НА
АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

Приета на Департаментен съвет на 18 юни 2026/Протокол 4

Утвърдена от Факултетен съвет на 15 юли 2026/Протокол 7

**Български език за чуждестранни студенти, фармация,
обучение на английски език**

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина	Изпит в семестър	По план на ФФ на МУ-Пловдив Часове				Кредити	Часове по семестри							
		Аудиторни	Лекции	Упражнения	Извън аудиторни		I семестър		II семестър		III семестър		IV семестър	
							Л	У	Л	У	Л	У	Л	У
Български език	IV	240	0	60	60	4	0	60	0	60	0	60	0	60
				60	60	4	0	60	0	60	0	60	0	60
				60	60	4	0	60	0	60	0	60	0	60
				60	60	4	0	60	0	60	0	60	0	60

Наименование на дисциплината:

Български език за чуждестранни студенти, фармация, обучение на английски език

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ:

Задължителна

Ниво на обучение:

Магистър /М/

Форми на обучение:

Упражнения, индивидуална и екипна работа със студенти, самоподготовка

Курс на обучение:

I и II курс

Продължителност на обучение:

Четири семестъра

Хорариум:

240 часа упражнения

Помощни средства за преподаване:

Мултимедийни презентации, дискусии, ролеви модели на ситуации, интерактивни методи на работа.

Форми на оценяване:

Писмен и устен изпит (след четвъртия семестър). Допускане до устен изпит – след успешно положен писмен изпит.

Текущ контрол, студентски разработки и семестриални тестове през първи, втори, трети и четвърти семестър.

Формиране на оценката:

В края на втори и четвърти семестър се поставя годишна оценка. Годишната оценка е средноаритметичен резултат от първи и втори и съответно трети и четвърти семестър.

В края на втората академична година се поставя финална оценка. Тя включва резултата от изпита и годишните оценки.

Семестриална оценка:

a – за първи семестър

b – за втори семестър

c – за трети семестър

d – за четвърти семестър

$a = 0,5 \cdot a1 + 0,5 \cdot a2$

(a1) текущ контрол, (a2) семестриален тест

$b = 0,5 \cdot b1 + 0,5 \cdot b2$

(b1) текущ контрол, (b2) семестриален тест

$c = 0,5 \cdot c1 + 0,5 \cdot c2$

(c1) текущ контрол, (c2) семестриален тест

$d = 0,5 \cdot d1 + 0,5 \cdot d2$

(d1) текущ контрол, (d2) семестриален тест

Годишна оценка:

A – за първата академична година

B – за втората академична година

$A = 0,5 \cdot a + 0,5 \cdot b$

$B = 0,5 \cdot c + 0,5 \cdot d$

Оценка от изпита (E)

$E = 0,5 \cdot e1 + 0,5 \cdot e2$

(e1) писмен компонент, (e2) устен компонент

Финална оценка:

$F = 0,7 \cdot E + 0,15 \cdot A + 0,15 \cdot B$

Студентът се допуска до устната част при положителна оценка на писмения тест. Ако оценката по един от компонентите на изпита е Слаб (2), то общата оценка от изпита е Слаб (2).

Финалната оценка се нанася в Протокола, Катедрената и Главната книга.

Аспекти при формиране на оценката:

Текущ контрол, изпит

Семестриален изпит:

Да/Изпит, включващ писмен тест и устна част (след IV семестър)

Водещ преподавател:

Дисциплината се води от хабилитирани преподаватели, преподаватели с ОНС „Доктор“ и магистри с педагогическа правоспособност.

Катедра:

Секция по български език

АНОТАЦИЯ

Учебната програма по български език включва упражнения по общ и специализиран български език. Съобразена е с необходимите умения за ниво В1- В2 по Европейската езикова рамка и с необходимостта от владее на специализирана медицинска лексика.

Лексикалните, граматическите, текстовите и практическите упражнения имат комуникативна насоченост. Езиковите задачи се осъществяват посредством работа с диалози, наративни и специализирани текстове от различни медицински специалности, адаптирани към целите на обучението.

При обучението на студентите се прилагат методи на формиране, затвърждаване и надграждане на езиковата комуникативна компетентност и иновативни методи на работа. Използват се форми на текущ контрол, студентски разработки, съобразени с нивото на усвояване на езика. Курсът по *Български език* завършва с полагане на изпит, който се състои от два компонента – писмен и устен.

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Дисциплината предлага усвояване на езикови знания и умения за комуникация в областта на българския език за общи и медицински цели: развиване на езикови умения и компетенции; усвояване на комуникативни стратегии; умения за работа в екип; прилагане на придобитите комуникативни умения в професионална среда.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Студентите да разбират устни и писмени текстове на български език;
- Обучаемите да четат текстове на български език;
- Да изградят умения за ясно и просто изразяване по познати теми;
- Студентите да представят информацията от текстова ситуация в медицината и фармацията и да водят разговор по изучена тема с медицинска или фармацевтична тематика;
- Обучаемите да усвояват структури, свързани с комуникацията с медицински специалисти и пациенти, снемане на анамнеза и поставяне на диагноза, да владеят основни понятия от областта на фармацията, да могат да конструират диалог между фармацевт и пациент, да разчитат рецепти и др.

Първи семестър

Упражнение № 1 – 4 часа. *Българската азбука.* Кирилицата – характеристика и особености. Звукове и букви. Печатни и ръкописни букви. Гласни и съгласни звукове

Упражнение № 2 – 4 часа. *Запознаване и представяне (Как се казваш?/Как се казвате?).* Лични местоимения – именителен падеж. Сегашно време на глагола „съм“. Конструирание на положителни и отрицателни изречения. Създаване на диалози за запознаване и представяне. Сегашно време на глагола „казвам се“

Упражнение № 3 – 4 часа. *Поздрави и учтиви изрази.* Обръщения и общоприети съкращения. Обръщения при някои съществителни имена. Въпросът *Как си?/Как сте?* Създаване на кратки диалози за представяне

Упражнение № 4 – 4 часа. Държави, националности, професии. Изречения с въпросителните думи: *кой, какъв, къде, какво, откъде*. Съществителни имена за националности и професии. Сегашно време на глагола „*следвам*“

Упражнение № 5 – 4 часа. В университета. Сегашно време на глаголите от трето спрежение. Създаване на кратък наративен текст за представяне

Упражнение № 6 – 4 часа. Предмети от ежедневието. Съществително име – род и число. Показателни местоимения. Употреба на съществителните имена в единствено и множествено число в диалози. Членуване на съществителните имена

Упражнение № 7 – 4 часа. Пазаруване. Числителни бройни имена от 1 до 100. Бройна форма на съществителните имена. Мъжколична форма на числителните бройни имена. Употреба на числителните бройни имена

Упражнение № 8 – 4 часа. Ежедневие. Сегашно време на глаголите от първо и второ спрежение. Употреба на някои наречия. Изграждане на диалози, свързани с ежедневието на студентите – ситуационни модели

Упражнение № 9 – 4 часа. Моят апартамент. Пространствени предлози. Безлична употреба на глаголите „*имам/ням*“. Създаване на наративен текст/диалог, свързан с употребата на пространствени предлози и членувани форми на съществителните имена

Упражнение № 10 – 4 часа. Аз и другите. Лични местоимения – винителен и дателен падеж. Употреба на кратки падежни форми и пълната форма „*мой, моя, мое, мои*“ в наративни текстове и диалози

Упражнение № 11 – 4 часа. Външност и характер. Прилагателни имена – съгласуване, членуване, степенуване. Цветовете. Изграждане на текст описание – външност и характер

Упражнение № 12 – 4 часа. Свободно време и интереси (комуникативен практикум). Глаголи и предлози за движение. Употреба в текстове, свързани с ежедневието на студентите

Упражнение № 13 – 4 часа. Преговор и обобщение

Упражнение № 14 – 4 часа. Подготовка за семестриален тест. Семестриален тест

Упражнение № 15 – 4 часа. Анализ на резултатите от семестриалния тест

Втори семестър

Упражнение № 16 – 4 часа. Семейство. Притежателни местоимения – кратки форми. Създаване на наративен текст, свързан със семейството

Упражнение № 17 – 4 часа. Време (Колко е часът?/В колко часа?/Колко часа?).

Числителни редни имена – род, число, членуване

Упражнение № 18 – 4 часа. *Време* (Какво е времето?). Дните на седмицата, месеците, сезоните. Употреба на числителните редни имена. Празници и пожелания

Упражнение № 19 – 4 часа. *Ваканция и пътуване*. Бъдеще време и минало време на глагола „съм“. Употреба в диалози и наративни текстове.

Упражнение № 20 – 4 часа. *Свободно време*. Бъдеще време на глаголите от несвършен вид – положителна, отрицателна и въпросителна форма.

Употреба на наречия маркери в изграждане на диалози с глаголи от свършен и несвършен вид

Упражнение № 21 – 4 часа. Вид на глагола. Ключови думи и изрази за „разпознаване“ на вида на глагола. Бъдеще време на глаголите от свършен вид – положителна, отрицателна и въпросителна форма

Упражнение № 22 – 4 часа. *В аптеката. Въвеждане на основна лексика, свързана с практиката на фармацевта – видове лекарствени средства*. Употреба на да-конструкции с глаголи от свършен и от несвършен вид . Бъдеще време с глаголи от свършен и несвършен вид

Упражнение № 23 – 4 часа. *В аптеката. Повелително наклонение*. Образуване на повелителни форми от глаголи от свършен и от несвършен вид. Структури за създаване на указания за прием на лекарства

Упражнение № 24 – 4 часа. *Въздействие на лекарствените средства*. Упражнения върху използването на да – конструкции, императивни форми и глаголни форми в сегашно и бъдеще време в диалози (ситуационни модели)

Упражнение № 25 – 4 часа. Устна комуникация (ситуационни модели)

Упражнение № 26 – 4 часа. *Човешкото тяло*. Съществителни, прилагателни и числителни имена – употреба и съгласуване

Упражнение № 27 – 4 часа *Човешкото тяло - упражнения*.

Четене с разбиране. Здравни проблеми /Езикова практика/ – изграждане на кратки диалози по зададен модел

Упражнение № 28 – 4 часа. *Преговор и обобщение*

Упражнение № 29 – 4 часа. *Подготовка за семестриален тест. Семестриален тест*

Упражнение № 30 – 4 часа. *Анализ на резултатите от семестриалния тест*

Упражнение № 1 – 4 часа. Преговор

Съществително име, прилагателно име, местоимение – Човешкото тяло – преговор. Телесни кухини. Фонетични промени. Медицински специалности

Упражнение № 2 – 4 часа. Наративен текст от сферата на фармацията. *Образуване на съществителни и прилагателни имена.* Структури за изразяване на строеж, състав, разположение. Четене с разбиране на наративен текст

Упражнение № 3 – 4 часа. Глагол – преговор. Граматични категории на глагола. Изграждане на диалози фармацевт – клиент. Ситуационни модели.

Упражнение № 4 – 4 часа. Наративен текст от сферата на фармацията. *Образуване и употреба на минало свършено време*

Упражнение № 5 – 4 часа. Посещение при лекаря. *Минало свършено време.* Безлични конструкции с винителни и дателни форми на личните местоимения.

Упражнение № 6 – 4 часа. В аптеката. Видове лекарствени форми. Въздействие на лекарствените средства – преговор с разширение. Структури за изразяване на класификация, причина и следствие

Упражнение № 7 – 4 часа. Приложение на лекарствените средства. Употреба на предлози и съюзи. Императивни форми. Изграждане на диалози, свързани с практиката на фармацевта

Упражнение № 8 – 4 часа. Респираторни заболявания – наименования, симптоми, терапия. *Образуване на отглаголни съществителни.* Структури за изразяване на класификация, причина и следствие

Упражнение № 9 – 4 часа. Респираторни заболявания. Структури за изразяване на указания при лечение на респираторни заболявания. Комуникативни упражнения

Упражнение № 10 – 4 часа. Антибиотици – приложение, противопоказания, резистентност към антибиотиците. Нежелани реакции. Терминологични словосъчетания. Указания за прием на антибиотици

Упражнение № 11 – 4 часа. Минало неопределено време – образуване, значение, употреба. Използване на минало неопределено време в наративни текстове и диалози. Комуникативни упражнения

Упражнение № 12 – 4 часа. Съгласуване на глаголните времена.

Изграждане на диалози, свързани с приложението на лекарствените средства по *лекарско предписание / без лекарско предписание. Комуникативен практикум*

Упражнение № 13 – 4 часа. *Преговор и обобщение*

Упражнение № 14 – 4 часа. *Подготовка за семестриален тест. Семестриален тест*

Упражнение № 15 – 4 часа. *Анализ на резултатите от семестриалния тест*

Четвърти семестър

Упражнение № 16 – 4 часа. *Травми – наименования, симптоми, терапия.* Указания за прилагане на лечебни средства при травми. *Страдателен залог* – образуване и употреба

Упражнение № 17 – 4 часа. *Проблеми с кожата* – комуникативни упражнения. Указания за прилагане на лечебни средства при проблеми с кожата /слънчево изгаряне, ухапвания от насекоми/ *Сегашно деятелно причастие*

Упражнение № 18 – 4 часа. Диалог от практиката на фармацевта. *Остри и хронични заболявания – наименования, симптоми, терапия.* Сегашно страдателно причастие

Упражнение № 19 – 4 часа. *Проблеми със стомаха – болки, разстройство, повръщане.* Указания за прием на лекарствени средства при тези симптоми. Комуникативни упражнения

Упражнение № 20 – 4 часа. *Проблеми с очите – конюнктивит.* Указания за прием на лекарствени средства по лекарско предписание. Препоръки и съвети. Комуникативни упражнения

Упражнение № 21 – 4 часа. *Дентално здраве. Орална хигиена.* Структури за изразяване на указания – съвети, препоръки, забрани. Комуникативни упражнения

Упражнение № 22 – 4 часа. *Здравословно хранене. Сложни думи.* Структури за изразяване на указания – съвети, препоръки, забрани. Практикум

Упражнение № 23 – 4 часа. *Витамини. Хранителни добавки.* Езикова практика. Лечение и самолечение. Структури за изразяване на указания. Практикум – указания за употреба, нежелани реакции

Упражнение № 24 – 4 часа. *Лечебна козметика.* Структури за изразяване на указания. Синоними и антоними – употреба в практиката на фармацевта

Упражнение № 25 – 4 часа. *Билки и билколечение* – лексикални упражнения. Предлози и наречия. Структури за изразяване на указания, съвети, препоръки

Упражнение № 26 – 4 часа. *Фармацевтична документация* – практикум (рецепта, листовка, информационни текстове, свързани с фармацевтични продукти)

Упражнение № 27 – 4 часа. Етика и комуникация в практиката на фармацевта – ситуационни задачи

Упражнение № 28 – 4 часа. Преговор и обобщение. Подготовка за семестриален тест

Упражнение № 29 – 4 часа. Семестриален тест. Анализ на грешки от семестриалния тест

Упражнение № 30 – 4 часа. Подготовка за изпит

ЛИТЕРАТУРА

Дечев, Ив., А. Куцарова, А. Краевска, М. Андонова. Български език за чужденци. Специализиран учебник за медици. Пловдив, 2017 г.

Няголова, В., Танчева, Д. и колектив. „Аз уча в България“. Български език като чужд за англоезично обучение – ниво В1. Варна 2018 г

Димитрова, М. и колектив. Учебник – Специализиран български език за чуждестранни студенти, Пловдив, 2021

Кръстева, М. и колектив. Български език за чуждестранни студенти по фармация, Пловдив: Студио 18, 2017

Желязкова, Д. и Н. Янкова. Помагало по български език като чужд за студенти по дентална медицина, Пловдив, 2017

Милиева, Д. и колектив. Граматични въпроси на медицинския текст. Учебник по български език за чуждестранни студенти и специализанти – медици, стоматолози и фармацевти. Пловдив, 2014

Петрова, С. и колектив. Учете български език, София: Д-р Иван Богоров, 2004

Тачева, В. Български език за медицински цели. Стено, Варна, 2000

Електронни ресурси, свързани с преподаването на български език на чужденци

КОНСПЕКТ ЗА ИЗПИТ

Изпитът по български език се състои от писмена и устна част. До устна част на изпита се допускат само студенти, които са получили положителна оценка на писмения компонент.

Изтегля се **билет** със зададен казус, по който да бъде конструиран диалог. След това изпитната комисия задава въпроси от *Свободни теми за коментар*.

Писменият компонент на изпита включва изучаваната граматика и лексика през **първи** и през **втори** курс.

І. Граматика:

1. Съществително име – род, число, членуване, бройна форма.

2. Прилагателно име – род, число, членуване, съгласуване. Синоними и антоними.

- 3. Местоимения** – лични, показателни и притежателни местоимения; безлични конструкции с винителни и дателни форми на личните местоимения.
- 4. Глагол** – сегашно време, бъдеще време, повелителни форми, минало свършено време, минало неопределено време, страдателни форми.
- 5. Числителни бройни и числителни редни имена.**
- 6. Причастия** – сегашно деятелно причастие, минало страдателно причастие, минало деятелно причастие, сегашно страдателно причастие.
- 7. Пространствени предлози и предлози за движение. Наречия.**
- 8. Словообразуване** – образуване на съществителни, прилагателни имена и глаголи; образуване на сложни думи.
- 9. Структури за изразяване на указания и препоръки.**

II. Лексика:

- 1. Националност и професия**
- 2. Семейство**
- 3. Ежедневие**
- 4. Хоби и свободно време**
- 5. Здравословно хранене**
- 6. Човешкото тяло**
- 7. При фармацевта**
- 8. В аптеката**
- 9. Видове лекарствени форми**
- 10. Антибиотици**
- 11. Витамини и хранителни добавки**
- 12. Орална хигиена**
- 13. Лечебна козметика**
- 14. Респираторни заболявания /синусит, ангина, грип/**
- 15. Травми /навяхване, ухапване, изгаряне/**
- 16. Остри и хронични заболявания**

Устната част на изпита включва конструиране на диалог по зададен казус, свързан с практиката на фармацевта, и свободни теми за коментар.

Теми:

- 1. Простуда/настинка**
- 2. Синусит**
- 3. Ангина (тонзилит)**
- 4. Грип**
- 5. Изгаряне**
- 6. Ухапване от насекоми**
- 7. Навяхване**
- 8. Гастрит (стомашно разстройство)**
- 9. Високо кръвно налягане (хипертония)**
- 10. Дерматологични проблеми**

Свободни теми за коментар

1. Защо избрахте професията на фармацевта?
2. Представете се. Разкажете за семейството си.
3. Разкажете как преминава един Ваш ден.
4. Как прекарвате свободното си време? Имате ли хоби?
5. Пловдив през Вашия поглед
6. Здравословен начин на живот
7. Разкажете как празнувате.
8. Как пазарувате?
9. Разкажете за любимите Ви храни и напитки.
10. Какво правите при необходимост от спешна помощ?

Утвърдил:

Доц. Димитър Мирчев, диф

/Директор ДЕСО/